

Temat: „Kamienie na szaniec „ Aleksandra Kamińskiego przykładem literatury faktu.

1. Ćwiczenia językowe z użyciem wyrazów: fakt, fikcja, fantastyka.

/Zdefiniowanie pojęć za pomocą słownika języka polskiego lub samodzielnie przez uczniów.

Zgromadzenie wyrazów pokrewnych i związków wyrazowych dotyczących przede wszystkim literatury. /

FAKT - zgodność z rzeczywistością

faktyczny, faktycznie, faktografia, faktograf

ustalić fakt, opierać się na faktach, trzymać się faktów, stać się faktem,

niezbity fakt, suche fakty, fakty mówią, literatura faktu

FIKCJA LITERACKA – zmyślenie prawdopodobne

fikcyjny, fikcyjnie, fikcyjność

postać fikcyjna, żyć w świecie fikcji, fikcyjność zdarzeń

FANTAZJA – zmyślenie nieprawdopodobne

fantazja, fantastyczny, fantastycznie, fantazjować, fantastą, fantazyjny, fantazyjnie, fantazyjność

robić coś z fantazją, fantastyka baśniowa, fantastyka naukowa, powieść fantastyczna

2. Wyjaśnienie pojęcia literatura faktu na podstawie słownika terminów literackich.

Literatura faktu – współczesna literatura narracyjna o charakterze przede wszystkim dokumentalnym, zazwyczaj częściowo beletryzowana, mająca na celu wiarygodną relację o prawdziwych wydarzeniach.

3. Wyszczególnienie elementów utworu świadczących o tym, że reprezentuje on nurt literatury faktu:

a) Autentyzm przestrzeni – nazwy miejscowości, topografii stolicy (głównego miejsca wydarzeń):

- Warszawa: Gimnazjum im. S. Batorego, Szkoła Budowy Maszyn im. Wawelberga, ul. Marszałkowska (akcja fotograficzna), ul. Rakowiecka (akcja kinowa), ul. Madalińskiego („akcja przeciw Paprockiemu”), Nowy Świat (wpuszczanie gazu do sklepów wędliniarskich), gmach PKO na rogu Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej (zerwanie flag niemieckich), budynek Banku Gospodarstwa Krajowego, budynek Funduszu Kwaterunkowego (napisy Polska zwycięży!), Mokotów, ul. Puławska, Pawiak, Ogród Saski, plac Piłsudskiego, plac Unii Lubelskiej, pomnik Lotnika, pomnik Kopernika, aleja Szucha.

- pozostałe miejscowości: Dębe Wielkie (w drodze do Mińska Mazowieckiego), Włodawa (tu podjęto decyzję o powrocie do Warszawy po ogłoszeniu kapitulacji stolicy), Palmiry – miejsce egzekucji ojca Alka i jego współtowarzyszy, Kraśnik (miejsce pierwszej akcji dywersyjnej – wysadzenie niemieckiego transportu broni jadącego na front wschodni), Czarnocin (nieudana akcja wysadzenia mostu), Sieczychy (likwidacja posterunku żandarmerii, śmierć Zośki).

b) Dokładne określenia czasu wydarzeń:

- „Wrzesień 1939 roku był jednym z najstraszniejszych polskich miesięcy”,

- „Warszawa w październiku 1939 była miastem grozy”,
- „Stało się to 15 października 1939 roku” – początek działalności konspiracyjnej,
- „W drugiej połowie 1940 i w początkach 1941 roku...”,
- „W marcu 1941 roku trafili wreszcie na właściwy tor”,
- „Na początku lutego 1942 roku...”,
- „...pierwsza akcja wyznaczona została na sylwestrową noc 1942/1943 roku...”.

c) Autentyzm postaci.

- Lechosław Domański „Zeus” – nauczyciel geografii w Gimnazjum im. S. Batorego,
- Andrzej Zawadowski „Gruby”,
- Jacek Tabęcki,
- Urszula Głowacka-Plenkiewicz „Urka”,
- Barbara Sapińska-Eytner.

d) Nazwy organizacji bojowych i politycznych:

- PLAN – przypis w tekście,
- PET – uwagi autora,
- POW – przypisy w tekście,
- Wawer – uwagi autora,
- Kedyw
- AK
- Szare Szeregi

d) Autentyzm wydarzeń:

- nauka i matura głównych bohaterów w Gimnazjum im. S. Batorego,
- wakacyjny wyjazd w czerwcu 1939 r. w Beskid Śląski,
- wybuch II wojny światowej,
- wymarsz z Warszawy pod wodzą Lechosława Domańskiego,
- powrót do stolicy,
- praca zarobkowa bohaterów podczas okupacji,
- nauka na tajnych kompletach,
- działalność w Małym Sabotażu i dywersji,
- okoliczności śmierci trójki głównych bohaterów.

Praca domowa.

1. Wyjaśnij, że „Kamienie na szaniec” Aleksandra Kamińskiego to przykład literatury faktu.

.....

.....

.....

2. Przygotuj zwięzłą informację na temat walk o Warszawę we wrześniu 1939 roku.

.....

.....

.....

.....

.....